

**BÆREKRAFTIGE KOMMUNALE BYGG
SAMLING 5
TRONDHEIM 27.09.2017**

GRUPPEARBEID

ved Anne-Ruth Jangaard

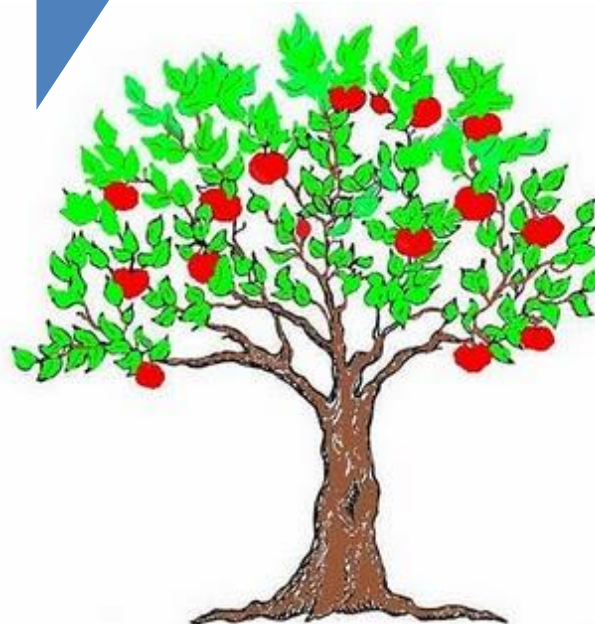
KARTLEGGING
AV BEHOV OG
FUNKSJON

BRED
MEDVIRKNING

FUNKSJONS-
BESKRIVELSE

STORE
FORVENTNINGER

PROBLEMSTILLING 1

FOKUS: NYE MILJØLØSNINGER – BÆREKRAFTIGE BYGG

UTFORDRING 1:

- Høy kompetanse på miljøløsninger i offentlige bygg:
 - Hvor er kompetansen?
 - Hvordan få tak i den?
 - Hvordan gjøre den tilgjengelig for alle?
 - Hvordan heve og utvikle kompetansen?
- 2 min. hver for dere:
Tenk på et eksempel der det har vært lett (eller vanskelig) å få tak i kompetanse om **nye miljøløsninger**.
- 2 min. hver i gruppa: Fortell de andre om eksempelet ditt.
- 20 min sammen i gruppa:
Bruk eksemplene og lag en liste med forslag som svarer på spørsmålene i utfordringen. Skriv opp.
Lista skal etterpå deles med andre i plenum.

Hvis dere har mer tid: Gå løs på utfordring 2.

PROBLEMSTILLING 2

KARTLEGGING
AV BEHOV OG
FUNKSJON

BRED
MEDVIRKNING

FUNKSJONS-
BESKRIVELSE

STORE
FORVENTNINGER

FOKUS: NYE MILJØLØSNINGER – BÆREKRAFTIGE BYGG

UTFORDRING 2:

- Hva er gode samarbeidsformer mellom byggherre og rådgivere og arkitekter:
 - Hvilke forventningene finnes på ulike sider?
 - Hvordan avklare forventningene?
 - Hvordan skape felles forståelse for prosjekter?
 - Hvordan ønsker dere at samarbeidet skal være?
- 2 min. hver for dere:
Tenk på eget eksempel – et samarbeid som har fungert bra og hvorfor.
- 2 min. hver i gruppa: Fortell de andre om eksempelet ditt.
- 20 min sammen i gruppa:
Bruk eksemplene og lag en liste med forslag som svarer på spørsmålene i utfordringen. Skriv opp.
Lista skal etterpå deles med andre i plenum.

Hvis dere har mer tid: Gå løs på utfordring 1.

NYE MILJØLØSNINGER – BÆREKRAFTIGE BYGG

UTFORDRING 1 – KOMPETANSE – OPPSUMMERING

- Hva er innovasjon? Kan også være kjent teknologi brukt på nye måter eller nye metoder for samarbeid, for eksempel
- Bestiller må etterspørre flere/alternative løsninger – «er det noe jeg som bestiller burde etterspurt»
- Rådgivere må være coachende - bestiller må være åpen for coachende rådgivere
- Viktig med en kombinasjon av fagmiljøer og en kombinasjon av leverandører – og å velge rett entrepriseform
- Nytt regelverk: grense på 1,1 mill. (før 500') gir muligheter
- Finn en rådgiver som kan finne riktige rådgivere - «ring en venn»
- Mer prosess i skisse-/forprosjektfase – få tak i en «skismører»
- Viktig at noen tar en annen rolle – f.eks. «trebyen Trondheim»
- Best Value Procurement - metodikk
- Samarbeid mellom undervisning/forskning og det offentlige kan gi innovasjon
- Trondheim har mange miljørådgivere med høy kompetanse
- Dra med flere kommuner i et samarbeid
- Småkommunene bør benytte seg av erfaringene som ligger hos de store
- Kompetanse om miljøløsninger i offentlige bygg finnes
 - i store kommuner
 - hos Statsbygg
 - hos fylkeskommunene
 - i større entreprenørfirmaer
 - innen forskning
 - eksempler fra andre land
- Disse må ta ansvar for dokumentasjon av forbildeprosjekter
- Bruke Futurebuilt forbildeprosjekter
- Nettverksbygging er viktig
- Heve kompetansen ved å ha høye ambisjoner og stille krav til leverandører
- Bruke dialogkonferanse
- Lære å tenke tverrfaglig
- Kompetanse finnes hos produsentene, bedrifter, entreprenører. Forskningsmiljøer.
- Gruppearbeid med å bygge modell for 500 kr over to dager – se eksempel på egen side

ET EKSEMPEL PÅ Å LEKE SEG TIL SAMARBEID OG TILLIT (LAB ST. OLAVS)

- Samling over to dager med folk fra byggherre- og rådgiversida.
- Inndeling i grupper på tvers av tilhørighet og fag
- Oppgave, som også var en konkurranse: Hver gruppe fikk 500 kr for å gå ut og kjøpe materialer for å bygge en modell etter spesifiserte krav. Modellen skulle blant annet «holde vann» og ble testet i dusj siste dag.
- Mye moro, mye lek, ble godt kjent – og la et godt grunnlag for samarbeid og samforståelse videre i prosjektet.

NYE MILJØLØSNINGER – BÆREKRAFTIGE BYGG

UTFORDRING 2 – SAMARBEID – OPPSUMMERING

- Utfordring: kommunestyrets kompetanse når vedtak skal fattes – politikerne må gjøres gode!
- Gjøre hverandre gode!
- Avklare forventninger : felles seanse for forventningsavklaring og grunnlag for felles forståelse tidlig i prosjektet
- Felles forståelse for hva som er målet: må bry seg, engasjere seg, være lojale
- Felles forståelse for behov og funksjon
- Felles forståelse for ambisjonsnivå
- Sitte sammen
- Byggherren må definere behov.
- Byggherren må definere overordnede krav
- Hvem er sjef hos byggherren?
- Klar ansvarsfordeling – ansvarsfordelingsmatrise
- Bygge tillit gjennom tidlig dialog, dialog i konkurransefasen
- Arkitekt og rådgivende ingeniører må inn i tidligfase og komme tett på og forstå behovet
- Byggherren må være åpen for kostnadsrammen og ha forståelse for at entreprenører skal tjene penger
- Byggherrens prosjektleder knutepunkt mellom ansatte internt og entreprenør
- Byggherreombud bør koples på så tidlig i prosessen som mulig.
- Prosjektet i sentrum – alle for en, en for alle
- Samarbeid – dialog – kommunikasjon – og skriftlighet
- Samarbeid – struktur, men også fleksibilitet – åpenhet, kommunikasjon, **tillit**
- Få riktig kjemi i gruppen – **VI**, ikke oss og dem
- Bruke workshops
 - mulighet for sosialisering
 - lave terskler for å ta opp ting
- Rådgivere: tverrfaglige team er en utfordring i egen bedrift
- Må kunne bytte rådgivere om ikke samarbeidet fungerer
- Samspillskontrakt: Eks. Bærum kommune; Mariehaven bo- og behandlingssenter
- ITB – integrerte tekniske byggetelser
- Offentlige anskaffelser er kostnadsdrivende – mer bruk av rammeavtaler.
- For en privat byggherre vil økonomiske føringer komme først.

EKSEMPEL FRA KUTURHUSET PÅ STJØRDAL

- Rådgiverkonkurransen parallelt med anskaffelse av byggherreombud
- Arkitektkonkurransen
- Delte totalentrepriser
- Forpliktende priser – utvikling og kvalitetssikring av pris
- Alle fagrådgivere og arkitekt ble tiltransportert til fagentreprenører og til totalentreprenør
- Miljømål: Så nært som mulig nullutslipp (2010)

HVORDAN?

Takk for mange gode innspill!

Aktuelle oppfølgingsspørsmål er:

- **Hvilke aktiviteter må man planlegge og gjennomføre for å følge opp innspillene til utfordringene?**
- **Når skal aktivitetene gjennomføres?**
Skal de for eksempel gjentas?
Hvordan skal de dokumenteres og følges opp?

Med andre ord: Hvordan konkretisere innspillene og oppnå ønsket effekt?